

Nowe perspektywy dla rynku betonu na lata 2016–2020

tekst: dr inż. **MACIEJ GRUSZCZYŃSKI**, dyrektor Biura Stowarzyszenia Producentów Betonu Towarowego w Polsce

W Polsce działa 530 producentów betonu towarowego, do dyspozycji których pozostaje 900 instalacji produkcyjnych, 2850 betonowozów i 650 pomp do betonu. Pod względem usprzętowania krajowi producenci betonu towarowego prezentują wysoki, europejski poziom.

Struktura i potencjał producentów betonu towarowego

Struktura branży jest idealnie zrównoważona – 47% wytwórni betonu należy do prywatnych przedsiębiorców z polskim kapitałem, 45% to zakłady należące do koncernów cementowych, a pozostałe 8% to średniej wielkości firmy zagraniczne.

Producenci betonu działają na rynku lokalnym. Przeciętny promień działania wytwórni wynosi 25 km. Tym samym branża w znacznej mierze stymuluje lokalny rynek pracy i usług, nie tylko bezpośrednio, zatrudniając pracowników przy produkcji betonu, lecz także pośrednio, korzystając z lokalnych firm transportowych, dostawców specjalistycznych usług, niezbędnych do codziennego funkcjonowania wytwórni.

Polscy producenci betonu towarowego pod względem wyposażenia

i przygotowania technologicznego prezentują światowy poziom. W znakomitej większości gotowi są do produkcji nawet najbardziej zaawansowanych technologicznie asortymentów betonu wraz z gwarancją dostawy w każdy zakątek kraju.

Polski rynek betonu towarowego

Zgodnie z szacunkami SPBT, produkcja betonu towarowego w Polsce w 2015 r. wyniosła 19,8 mln m³ i była o 3% wyższa w stosunku do roku 2014. Zanotowany wzrost był niższy od prognozowanego na poziomie 5%. Było to spowodowane zmniejszonym tempem realizacji inwestycji, które w przeważającej większości zakontraktowane są w systemie zaprojektuj i zbuduj. SPBT prognozuje trzyprocentowy wzrost produkcji betonu towarowego w roku 2016 – do poziomu 20,4 mln m³.

Producenci betonu towarowego liczą na kontynuację dobrej koniunktury w budownictwie. Niebagatelną rolę w tych prognozach odgrywa budow-

nictwo deweloperskie. W roku 2015 wybudowano 150 tys. mieszkań, co jest wynikiem o 15% lepszym w stosunku do poprzedniego roku. Barometrem pozwalającym z optymizmem patrzeć w przyszłość tego segmentu budownictwa jest liczba wydanych pozwoleń na budowę, która na koniec 2015 r. wzrosła o 18%, licząc rok do roku. Rozwojowi budownictwa mieszkaniowego sprzyja korzystna sytuacja makroekonomiczna – stopy procentowe i bezrobocie pozostają na rekordowo niskim poziomie. Nie bez znaczenia jest także popularność rządowego programu Mieszkanie dla Młodych, a także zapowiedź wdrożenia do realizacji Narodowego Programu Budownictwa Mieszkaniowego.

Budownictwo infrastrukturalne motorem napędowym branży

Szczególne znaczenie dla dalszego wzrostu produkcji branża producentów betonu towarowego upatruje w rozwoju budownictwa infrastrukturalnego. Podyktowane jest to niespotykanymi w hi-

Produkcja betonu towarowego w Polsce

Źródło: SPBT, wew. estymacje

Dobre perspektywy wzrostu zapotrzebowania na beton towarowy

storii naszego kraju nakładami środków, które pozyskane zostały w ramach perspektywy budżetowej Unii Europejskiej na lata 2014–2020.

Producenci betonu liczą, że w roku 2016 inwestycje w infrastrukturze kolejowej wyjdą z etapu projektowania i wejdą w fazę intensywnej realizacji. Łączne środki przeznaczone na budowę i rewitalizację infrastruktury kolejowej sięgają 38 mld zł. Branża żywi nadzieję, że w obecnej perspektywie budżetowej nie nastąpi skumulowanie robót i związane z tym spiętrzenie dostaw betonu i innych materiałów budowlanych, jak miało to miejsce w roku 2011.

Inwestycje w infrastrukturę kolejową są o tyle istotne dla gospodarki kraju, że 64% ogólnej długości linii kolejowych jest w stanie niezadowolającym, a Polska jest jedynym dużym krajem UE, który nie posiada kolei dużych prędkości. Środki pozyskane z funduszy unijnych dają szansę na nadrobienie tych wieloletnich zaległości.

Podobnie sytuacja wygląda w energetyce. Większość z eksploatowanych w Polsce bloków energetycznych ma ponad 30 lat, a więc pracuje na granicy zakładanej żywotności technicznej. Z tego powodu w ciągu najbliższych 20 lat konieczna jest zmiana struktury wytwarzania energii, tak aby sprostać wymogom UE i wyzwaniom związanym ze zmniejszaniem się zasobów naturalnych.

Środki, jakie spółki energetyczne planują zaangażować na inwestycje do 2020 r., sięgają 100 mld zł. Obecnie na zaawansowanym etapie realizacji są potężne bloki energetyczne w Opolu i Jaworznie.

Beton szansą dla polskich dróg

Branża producentów betonu z nieukrywaniem zadowoleniem przyjęła ogłoszone przez GDDKIA plany budowy 800 km dróg ekspresowych z nawierzchnią betonową. Drogi z nawierzchnią betonową charakteryzują się dwuipół-, trzyipółkrotnie większą trwałością w stosunku do nawierzchni bitumicznych oraz niskimi kosztami utrzymania w ciągu wieloletniej eksploatacji.

Dzięki jasnej barwie tego rodzaju nawierzchni zwiększa się bezpieczeństwo

Stan obecny i plan budowy dróg krajowych do 2023 roku

ruchu, ponieważ poprawia się widoczność podczas jazdy, co ma znaczenie zwłaszcza w trudnych warunkach atmosferycznych. Jednocześnie znacząco spadają koszty oświetlenia dróg.

W przypadku nawierzchni betonowych nie występuje zjawisko koleinowania – jest to szczególnie istotne w przypadku intensywnie eksploatowanych dróg, obciążonych ruchem pojazdów ciężkich o nacisku do 130 kN/oś.

Polscy producenci betonu posiadają ponad 20-letnie doświadczenie w budowie tego rodzaju nawierzchni drogowych. W kraju eksploatowanych jest ponad 650 km autostrad i dróg szybkiego ruchu z nawierzchnią betonową i kilkaset kilometrów dróg lokalnych.

Zdobyte w ciągu dwóch dekad doświadczenia zaowocowały opracowaniem nowoczesnej dokumentacji technicznej, opartej na najnowszych światowych trendach w technologii betonu. Jego producenci aktywnie uczestniczyli w przygotowaniu ogólnych specyfikacji technicznych – obecnie podstawowego dokumentu kontraktowego GDDKIA przy realizacji odcinków drogowych z nawierzchnią betonową.

Niezaprzeczalne zalety nawierzchni betonowych powodują, że także coraz więcej samorządów decyduje się na budowę dróg lokalnych w tej technologii ze względu na ich trwałość i niskie koszty eksploatacji.

Branża producentów betonu towarowego stoi na stanowisku, że w Polsce jest miejsce zarówno dla technologii budowy dróg z wykorzystaniem asfaltu, jak i betonu. Każda z nich ma swoje zalety i ograniczenia, które powinny być wykorzystane przy założeniu, że głównym

celem jest budowa trwałych i bezpiecznych dróg.

Jakość przede wszystkim

W świetle obowiązujących regulacji prawnych beton towarowy nie jest wyrobem budowlanym. Producenci tego podstawowego materiału konstrukcyjnego nie są zobligowani do obowiązkowego wdrożenia i stosowania systemu zakładowej kontroli produkcji.

Sytuacja ta powodowana jest faktem, że podstawowa norma PN-EN 206:2014-04 jest dokumentem niezharmonizowanym.

Według przepisów, beton towarowy nie podlega obowiązkowi opatrywania znakiem budowlanym. Efekt jest taki, że większość produkcji betonu towarowego odbywa się bez nadzoru jednostki certyfikującej. Niemniej jednak inwestorzy i wykonawcy konstrukcji coraz częściej dostrzegają korzyści, jakie daje certyfikacja, a mianowicie:

- obiektywny dowód na działanie zgodnie z najlepszymi praktykami,
- wiarygodność wyników badań,
- wysoką jakość wyrobu,
- redukcję do minimum ryzyka, co przekłada się na oszczędność czasu i środków,
- uporządkowanie relacji na linii producent – odbiorca.

Wobec tych niezaprzeczalnych zalet producenci betonu zabiegają o wpisanie betonu towarowego – podstawowego materiału odpowiedzialnego za nośność i trwałość konstrukcji obiektów budowlanych – na listę wyrobów budowlanych wraz z przypisaniem systemu oceny zgodności.

W sposób bezsporny przyczyni się to do uzyskania przez wykonawców obiektów budowlanych – odbiorców betonu – rękojmi utrzymania stabilnego poziomu jakości produkcji, bezpieczeństwa i powtarzalności procesu produkcyjnego, nadzoru nad poszczególnymi jego etapami, a tym samym minimalizację ryzyka wystąpienia nieprawidłowości w wyrobie.

Innymi słowy, korzystanie z wytwórni betonu towarowego posiadających wdrożony system zakładowej kontroli produkcji daje odbiorcy gwarancję dobrego betonu.

